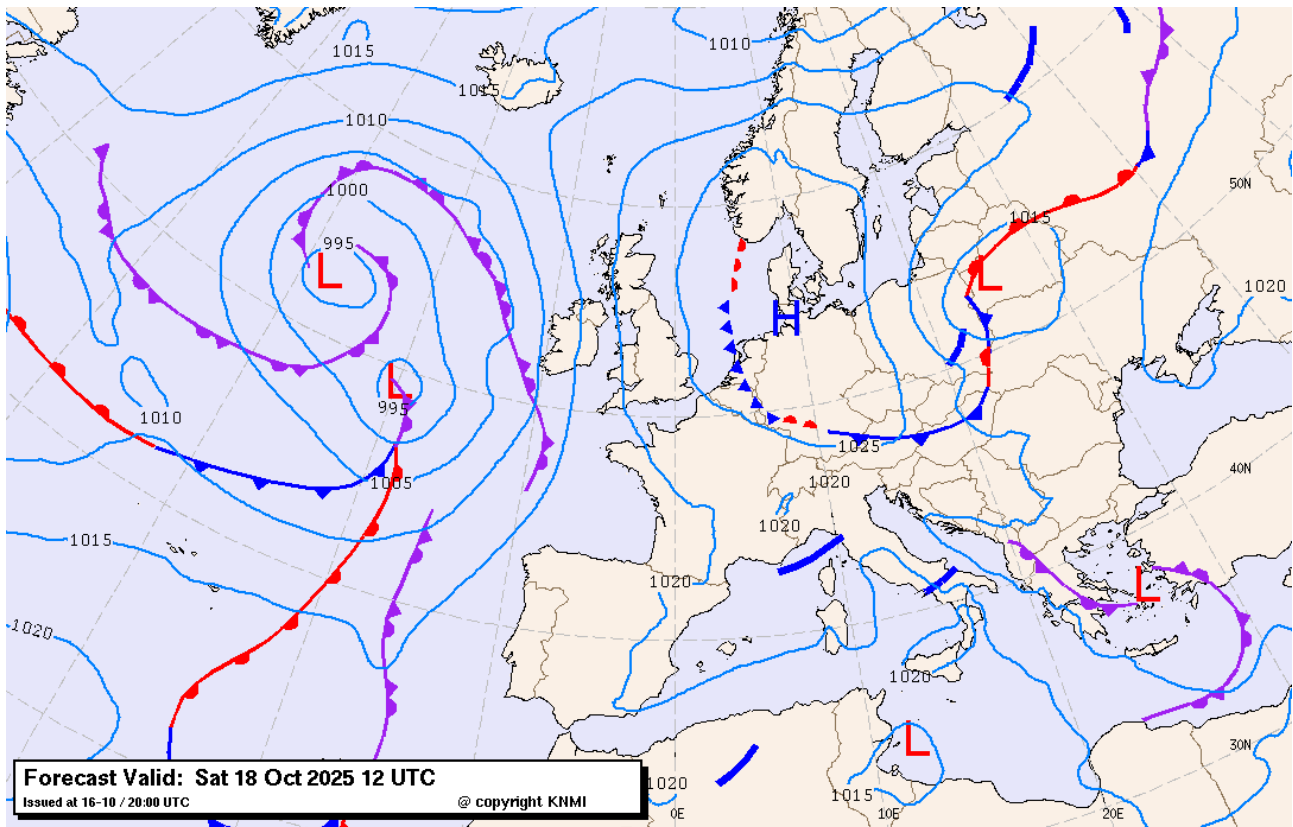

Bewolkte flauwte

Analyse van Jacco: een Hoog boven Flensburg levert een zuidoostelijke wind op, Maar veel zal het niet zijn. Zoals Henk vorige week ook alweer zei: *is alweer ja gain wind ja!* Ik hoop nog op wat wind, maar het zal wel blijven bij 1-2 Bft. Een koufront is net hoog over gekomen en heeft de temperatuur in de ochtend lekker fris gemaakt. Na het front zal het zonniger worden. Molen voor de prins laten draaien en mooi theorieweer.

Het KNMI vindt er dit van: vanmiddag blijft het droog en is het zonnig. De maximumtemperatuur loopt uiteen van 12°C in het noordoosten tot 15°C in het zuidwesten. Er staat een matige wind uit het oosten (*Bron: KNMI*).

Berekening van de kracht van de wind:

Luchtdruk 1025 hPa

Temperatuur 284.15°K (11.0°C)

Windsnelheid 4 m/sec (2 Bft)

Een m³ lucht weegt 1.25 kg en veroorzaakt een kracht van 1.89 kg/m²

Berekening volgens methode Schnelle.

Vragen over het huiswerk

Hoofdstuk 14 geheel lezen

1. Welke zeilvoering vandaag – belast en onbelast?
2. Wat is het verschil tussen een enkelwerks- en een dubbelwerks oliemolen?
3. Waar wordt raapolie veel voor gebruikt?
4. Als de molen in het werk staat, wat moet je dan doen als je wilt gaan kruien?
5. Hoe noem je de vlakke plaat waar de kantstenen op draaien?
6. Hoe noem je het gedeelte onder de vlakke plaat waar de kantstenen overheen draaien?
7. Hoe heet de pot waarin de koek van het olieslaan fijn gestampt wordt tot naslagmeel?
8. Beschrijf het proces van olieslaan in grote stappen.
9. Hoeveel oliemolens waren er in de 17de eeuw in Nederland en hoeveel zijn er nu nog?
10. Wat bepaalde of je de koeken van het voorslagblok wel of niet direct verkocht?
11. Zet de volgende onderdelen in de juiste volgorde van aandrijving: wentelwiel, koningsspil, wentelas.
12. Waarmee worden de heien opgetild en waaraan zijn deze bevestigd?
13. Wat is erg belangrijk om voor je eigen gezondheid te dragen in de oliemolen?
14. Waarin werd de geperste olie gefilterd?
15. Welke noordelijke windoliemolens zijn er in Groningen, Drenthe en Fryslân?
16. Hoe heet het wiel dat het roerijzer in de oliemolen aandrijft?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Hoofdstuk 14 geheel lezen

1. Welke zeilvoering vandaag – belast en onbelast?
Onbelast vier volle en zelf meeblazen. Belast als we geluk hebben maar waarschijnlijk gaat het niet.
2. Wat is het verschil tussen een enkelwerks- en een dubbelwerks oliemolen?
Het verschil tussen een enkelwerks- en een dubbelwerks oliemolen is dat bij een dubbelwerks oliemolen een naslagbank aanwezig is. Daarnaast kunnen er ook twee vuisters aanwezig zijn.
3. Waar wordt raapolie veel voor gebruikt?
Raapolie wordt veel gebruikt als lamp- of bakolie.
4. Als de molen in het werk staat, wat moet je dan doen als je wilt gaan kruien?
Als de molen in het werk staat, moet je de heien opschorten als je ruimend gaat kruien. Anders kunnen de spaken breken omdat ze dan vastlopen op de bovenzijde van een hei of stamper.
5. Hoe noem je de vlakke plaat waar de kantstenen op draaien?
De vlakke plaat waar de kantstenen op draaien heet de ligger.
6. Hoe noem je het gedeelte onder de vlakke plaat waar de kantstenen overheen draaien?
Het gedeelte onder de vlakke plaat, de ligger, ligt op het doodbed.
7. Hoe heet de pot waarin de koek van het olieslaan fijn gestampt wordt tot naslagmeel?
De pot waarin de koek in stukken fijn wordt gestampt tot naslagmeel, heet de stamperpot of appelpot.
8. Beschrijf het proces van olieslaan in grote stappen.
Zaad wordt geplet op de kantstenen. Het geplette zaad wordt verwarmd op de vuister tussen de 30 en 40 graden. Het verwarmde zaad gaat in wollen zakken (bulen). De bulen gaan in het slagblok, waar met heien een wig wordt aangedrukt die het zaad plet in de buul en zo de olie eruit perst. Het uitgeperste zaad vormt een koek. De koek wordt direct verkocht als veevoer of nog een keer gebroken in een (appel)pot met een stamper tot naslagmeel. Het naslagmeel wordt nog een keer verwarmd op de vuister. Het naslagmeel gaat wederom in een wollen zak in de bulen en wordt nog een keer geperst op het naslagblok.

9. Hoeveel oliemolens waren er in de 17e eeuw in Nederland en hoeveel zijn er nu nog?
Er waren in de 17e eeuw ongeveer 140 oliemolens in werking. Nu zijn het er nog een stuk of 10.
10. Wat bepaalde of je de koeken van het voorslagblok wel of niet direct verkocht?
De prijs van de olie in verhouding tot de prijs van de koeken bepaalde of je meer olie perste of de koeken van hogere kwaliteit verkocht.
11. Zet de volgende onderdelen in de juiste volgorde van aandrijving: wentelwiel, koningsspil, wentelas.
De volgorde van aandrijving is: koningsspil, wentelwiel, wentelas.
12. Waarmee worden de heien opgetild en waaraan zijn deze bevestigd?
De heien worden opgetild door spaken die aan de wentelas zijn bevestigd.
13. Wat is erg belangrijk om voor je eigen gezondheid te dragen in de oliemolen?
Het is erg belangrijk dat je tijdens het heien oorkappen of gehoorbescherming draagt om te voorkomen dat je doof wordt.
14. Waarin werd de geperste olie gefilterd?
De geperste olie werd gefilterd in de drip- of drabzakken. De olie ging door de fijne poriën en de drab bleef achter in de zakken
15. Welke noordelijke windoliemolens zijn er in Groningen, Drenthe en Fryslân?
In de drie genoemde provincies zijn alleen in Drenthe nog twee windoliemolens aanwezig: De Wachter in Zuidlaren en Woldzicht in Roderwolde.
16. Hoe heet het wiel dat het roerijzer in de oliemolen aandrijft?
Het wiel dat het roerijzer in de oliemolen aandrijft, wordt het kranswiel genoemd. Om elk eind van de wentelas zit een kranswiel dat via de overwerker een kroonwiel, de spinbol, aandrijft.

